

GHEORGHE BENGHA

Pensionar, Membru titular al Academiei Române (A.R.), medic și chimist; domeniul de activitate: biologie celulară și moleculară; „Honorary Professor”, School of Molecular Biosciences, University (Univ.) of Sydney, Australia.

Cariera didactică: doctorand cu frecvență, asistent, șef de lucrări la Catedra de Biochimie a Universității de Medicină și Farmacie (UMF) „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca. Fondator (1978) al Disciplinei de Biologie Celulară și Moleculară a UMF Cluj-Napoca, fiind șef de lucrări, conferențiar, profesor. Urmează (1968–1973) Fac. de Chimie a Univ. „Babeș-Bolyai”, licențiat (1972), specializat în chimia suprafețelor și macromoleculară (1973).

Competențe instituționale și organizatorice: medic specialist (laborator clinic), medic primar (genetică medicală). A fondat

Centrul de Genetică Umană la Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj (1978), Centrul de Medicină Moleculară și Neuroștiințe la UMF „Iuliu Hațieganu” (2002).

S-a specializat în Anglia, Belgia, Olanda, Franța, Japonia, SUA. A fost: prof. la Catedra de Biologie Celulară și Moleculară a Univ. de Vest „Vasile Goldiș” Arad (2010-2020); „Visiting Professor” (2-3 luni) la universități din Anglia (Sheffield, Londra), SUA (Urbana-Champaign), Japonia: 7 luni (Mitake, Gifu), 6 luni (Osaka). A prezentat „conferințe invitate” la peste 100 universități, institute, a organizat zeci de manifestări științifice.

Publicații: peste 25 de volume și 350 articole în reviste și volume științifice. Are peste 2500 citări, h-index 26 (Clarivate Analytics), peste 4400 citări, h-index 33 (Google Scholar).

Contribuții originale: caracterizarea membranelor subcelulare hepatice, a interacțiunilor moleculare și a mecanismelor transportului apei prin biomembrane cu aplicații medicale (epilepsie, distrofii musculare) etc. Contribuția originală cea mai de seamă: descoperirea primei proteine canal pentru apă (denumită ulterior „aquaporina 1”) în membrana hematiei umane în 1985, fiind omis pe nedrept de la Premiul Nobel pentru chimie (2003). A introdus termenul științific de aquaporinologie.

Premii și distincții 1) Românești: Ordinul național „Steaua României” în gradul de cavaler (2015); Premiul „Emil Racoviță” al A. R. pe 1984 pentru „Ciclul de lucrări de biologie moleculară a membranelor cu aplicații medicale”; - 2014: Diploma Meritul Academic, înmănată de Acad. Ionel-Valentin Vlad, Președinte al A.R., „pentru descoperirea primei proteine canal pentru apă din membranele eritrocitelor umane; - 2019: Medalia „Meritul Academic”; Doctor Honoris Causa: Univ. de Vest „Vasile Goldiș” Arad (2003); UMF „Carol Davila” București (primul român distins cu titlul acesta) (2004); UMF „Grigore T. Popa” Iași (2004); UMF „Victor Babeș” Timișoara (2004);- 2006: UMF Craiova (2008); Univ. din Oradea, 2010; Premiul OPERA OMNIA al Consiliului Național pentru Cercetare Științifică (2003); Are alte zeci de premii și distincții științifice românești, între care Diploma de excelență a Academiei de Științe Medicale „pentru întreaga activitate prodigioasă desfășurată în domeniul științei și învățământului”. - 2004: Titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Cluj-Napoca. 2) **Premii și recunoașteri internaționale:**- 1984: Membru Activ al Academiei de Științe din New York (New York Academy of Sciences); - 1987: Premiul Anual al *Uniunii Medicale Balcanice* „pentru cercetările de biologie a membranelor”; - 2000: Premiul „K. Miras” al *Balkan Clinical Laboratory Federation* - 2003: „Honor Member Award” of *The Romanian Medical Society in New York*; - 2014: „George E. Palade Distinguished Award Citation for his seminal work contributing to the discovery of water channel protein in cells”, acordată de *Wayne State University School of Medicine, USA*.